

A MAGYAR KÖNYVVIZSGÁLÓI KAMARA SZABÁLYZATA A KÖNYVVIZSGÁLÓI HIVATÁS MAGATARTÁSI (ETIKAI) SZABÁLYAIRÓL ÉS A FEGYELMI ELJÁRÁSRÓL

**A kamara küldöttgyűlése elfogadta 2017. április 28-án,
hatályba lépett 2017. július 1-jén.**

A Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 112. § e) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a küldöttgyűlés szabályzatot alkot a könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról (a továbbiakban: etikai szabályzat). Jelen szabályzat közreadásának célja az, hogy a Magyar Könyvvizsgálói Kamara (a továbbiakban: kamara) tagjainak munkáját segítse a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységhez kapcsolódó magatartási szabályok részletes megismerésében és ezáltal betartásában, egyúttal meghatározva az etikai normák megsértése és egyéb, jogszabályban meghatározott fegyelmi vétség elkövetése esetén alkalmazandó eljárásrendet.

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A könyvvizsgáló munkáját meghatározó normák, tényezők

1. A kamarai tag könyvvizsgáló (a továbbiakban: könyvvizsgáló) munkáját
 - a) az esküje,
 - b) a Kkt.,
 - c) a kamara alapszabálya,
 - d) a kamara etikai szabályzata,
 - e) a kamara egyéb szabályzatai,
 - f) a kamara által a Kkt. 4. § (5) bekezdésének b) pontja alapján közreadott, könyvvizsgálati, valamint az átvilágítási megbízásokra, a bizonyosságot nyújtó megbízásokra, a kapcsolódó szolgáltatásokra és a belső minőségellenőrzésre, könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek belső szervezetére és a könyvvizsgáló munka megszervezésére vonatkozó nemzeti standardok (a továbbiakban: standardok),
 - g) a számvitelről szóló törvény (a továbbiakban: Sztv.), a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény (a továbbiakban: Ptk.), valamint mindazok a jogszabályok, amelyek a könyvvizsgálóra, a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységre vonatkozóan szabályokat írnak elő,
 - h) a jogszabályokban és a kamara szabályzataiban nem rendezett kérdések tekintetében a Nemzetközi Könyvvizsgálói Szövetség (a továbbiakban: IFAC) által kiadott IESBA Könyvvizsgálói Etikai Kódex (továbbiakban: IESBA Kódex)¹, valamint
 - i) a tőle elvárható (megfelelő) szakmai és morális normák határozzák meg.

¹ <https://www.mkvk.hu/szervezet/bizottsagok/fejelmibizottsag/IFACetikaikodex>

Alkalmazási kérdések

2. A jelen szabályzatban rögzített etikai és fegyelmi eljárási szabályokat a könyvvizsgálókra, valamint a könyvvizsgáló cégekre kell alkalmazni. Ahol jelen szabályzat könyvvizsgálót rögzít, ott az adott előírás – amennyiben jellegénél fogva más nem következik – értelemszerűen a könyvvizsgáló cégre is megfelelően irányadó és alkalmazandó.
3. A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónál végzett jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátása során az 573/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben (a továbbiakban: Rendelet) rögzítetteket a jelen szabályzatban foglaltakkal összhangban kell alkalmazni.
4. A jelen etikai szabályzat a Kkt., az egyéb vonatkozó jogszabályok, a standardok és az IESBA Kódex figyelembe vételével készült, egyes rendelkezései az előző jogszabályi és nemzetközi előírásokkal együttesen értelmezendők. A jogszabályok és az IESBA Kódex egyes előírásainak esetleges ellentmondásai esetén a jogszabályi rendelkezések az irányadók.
5. A könyvvizsgálóra, könyvvizsgáló cégre vonatkozó etikai és fegyelmi eljárási szabályokat a jegyzékbe vett harmadik országbeli könyvvizsgálóra, harmadik országbeli könyvvizsgáló gazdálkodóra (Kkt. 68-78. §) értelemszerűen alkalmazni kell akkor is, ha az adott szabály csak a könyvvizsgálót, könyvvizsgáló céget említi.

Értelmező rendelkezések

6. Jelen szabályzatban szereplő fogalmak megegyeznek a Kkt. szerinti meghatározásokkal.
7. Előzőeken túlmenően, jelen szabályzat alkalmazásában:
 - a) *államháztartás szervezetei*: Az államháztartásról szóló törvény alapján az államháztartás központi és önkormányzati alrendszerébe tartozó szervek.
 - b) *Befektetés*: A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény szerinti fogalom.
 - c) *Befolyás*: A Ptk-ban meghatározott fogalom.
 - d) *Egyéb üzleti kapcsolat*:
 - da) Minden szerződésen alapuló kapcsolat, amely a jelen szabályzat szerint nem üzleti kapcsolat, továbbá nem tartozik a cb) és a cc) pont alá.
 - db) Nem üzleti kapcsolat az egyik fél által a Ptk. szerint alkalmazott általános szerződési feltétel alapján megkötött szerződés.
 - dc) Nem üzleti a kapcsolat, ha az ügyfelet a szerződés megkötésére – adott feltételek esetén – jogszabály kötelezi (ide értve a közszolgáltatási szerződéseket és a nyílt árusítású kiskereskedelmi szerződéseket is), abban az esetben sem, ha ez olyan kedvezményekkel párosul, amelyek előre meghirdetett módon, adott feltételek mellett minden szerződő félre vonatkoznak.

- e) *Gazdálkodó*: Az Sztv-ben meghatározott fogalom.
- f) *Jelentős tulajdoni részesedés*: Az Sztv-ben meghatározott fogalom.
- g) *Könyvvizetés, könyvelés*: Az Sztv-ben előírt szabályzatok elkészítése, a bizonylatok kontírozása, a könyvelési összesítések (feladások) készítése, könyvelése, a könyvviteli zárlathoz szükséges különféle számítások (ideértve az adókkal kapcsolatosakat is) végzése és az (egyszerűsített) éves beszámoló, elkészítése.
- h) *Könyvvizsgálati munkacsoport*: Az 1. témaszámú nemzetközi minőségellenőrzési standardban (ISQC 1) meghatározott fogalom.
- i) *Közeli hozzátartozó*: A Ptk-ban meghatározott közeli hozzátartozó.
- j) *Pénzügyi eszköz*: Az Sztv-ben meghatározott fogalom.
- k) *Tulajdoni részesedést jelentő befektetés*: Az Sztv-ben meghatározott fogalom.
- l) *Ügyfél (megbízó)*: Az a személy, aki/amely a könyvvizsgálónak, könyvvizsgáló cégnek szakmai szolgáltatásra megbízást adott, vagy aki/amely a könyvvizsgálónak, a könyvvizsgáló cégnek szakmai szolgáltatásra szóban vagy írásban ajánlati felhívást vagy megbízást adott, illetve akinek a könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég ajánlatot adott. Ha a megbízó és a szakmai szolgáltatás címzettje (könyvvizsgáló, átalakulásban érintett, stb.) személyek eltérnek, akkor az etikai szabályzat alkalmazása során ügyfélnek kell tekinteni az összes érintett személyt, akár megbízóként, akár a szolgáltatások címzettjeként szerepel.
- m) *Üzleti kapcsolat*: Jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység és a Kkt. 3. § (2) bekezdésének a), c) és d) pontja szerinti tevékenységek végzése ügyfél részére.

II. A KÖNYVVIZSGÁLÓI HIVATÁS ETIKAI ALAPELVEI

II/A. IESBA KÓDEX SZERINTI ALAPELVEK

8. A könyvvizsgálónak folyamatosan értékelnie kell az etikai alapelvek megvalósulására fenyegetést jelentő veszélyeket, melyek felmerülése esetén az IESBA Kódex szerinti megfelelő biztosítási intézkedéseket kell tennie a veszély elhárítására vagy elfogadható szintre való csökkentésére.

Tisztesség

9. A könyvvizsgálónak a szakmai szolgáltatás nyújtása során hivatásához méltó, határozott, nyílt és egyenes magatartást kell tanúsítania. A tisztesség magában foglalja a hitelességet is.
10. A könyvvizsgáló szándékosan nem működhet közre abban, hogy a megbízó pénzügyi kimutatásaiba lényegesen hamis vagy megtévesztő állítás kerüljön, a pénzügyi

kimutatásokból lényeges információ kimaradjon, illetve előzőek szerinti pénzügyi kimutatást tegyenek közzé. Nem jelenti utóbbi előírás megszegését, ha a körülményekre tekintettel minősített könyvvizsgálói véleményt tartalmazó jelentés kibocsátására kerül sor.

Objektivitás

11. A könyvvizsgáló munkáját csak részrehajlás nélkül, tárgyilagosan végezheti. Kerülnie kell minden olyan helyzetet, amely alkalmas lehet függetlenségének veszélyeztetésére.

Szakmai hozzáértés és megfelelő gondosság

12. A könyvvizsgálónak munkavégzése során – a standardok ismeretén túl – olyan szakmai felkészültséggel kell rendelkeznie, amely elegendő a vizsgálandó gazdálkodó alapos megismeréséhez és a kockázati tényezők felméréséhez. A szakmai hozzáértés és megfelelő gondosság alapvető elve arra kötelezi a könyvvizsgálót, hogy csak olyan szolgáltatásokat nyújtson, amelyeknek elvégzésére kompetens.
13. A megfelelő gondosság a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységnek az adott megbízás követelményeivel összhangban történő szakszerű, pontos és lelkiismeretes ellátását jelenti.

Titoktartás

14. A könyvvizsgáló a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység során tudomására jutott információt köteles a Kkt. 66. §-a szerint, bizalmasan kezelni.
15. Titoktartási kötelezettség terheli a könyvvizsgálót attól kezdve, hogy a titkot képező tény vagy adatot a megbízás szándékával tudomására hozzák, függetlenül attól, hogy a megbízás megvalósul-e.
16. A titoktartási kötelezettség kiterjed minden olyan ismeretanyagra, amely a könyvvizsgálónak jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenysége, illetve hivatása gyakorlása során tudomására jutott.
17. A titoktartási kötelezettség a könyvvizsgáló és az ügyfél közötti kapcsolat megszűnését követően is időbeli korlátozás nélkül fennmarad.
18. Titoktartási kötelezettség terheli a könyvvizsgálón kívül a könyvvizsgálatban résztvevőket és a könyvvizsgáló cég alkalmazottait is, akik a könyvvizsgálói titoknak minősülő tényről tudomást szereztek. A könyvvizsgálói titkot a titoktartásra kötelezett személy köteles mindenkivel szemben megőrizni.
19. A titoktartási kötelezettség azt is jelenti, hogy a könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég a szakmai szolgáltatás során tudomására jutott információkat saját vagy harmadik fél előnyére nem használhatja fel, és a felhasználás látszatát is kerülnie kell.

20. A könyvvizsgáló köteles tiszteletben tartani a másik könyvvizsgálót terhelő titoktartási kötelezettséget, jogellenesen nem szerezheti meg az információkat, és azt semmilyen célból nem használhatja fel.
21. A könyvvizsgálói titoktartási kötelezettség alól – eltérő törvényi rendelkezés hiányában – csak az ügyfél, és csak írásban adhat előzetesen felmentést. Ettől a könyvvizsgáló sem polgári, sem közigazgatási, sem büntető ügyben nem tekinthet el.
22. A könyvvizsgáló a titok alá eső információt továbbadhatja, ha a megbízó az információ továbbadásához írásban hozzájárult. A hozzájárulás megszerzésekor figyelemmel kell lenni a harmadik fél érdekére is.
23. A titoktartási kötelezettség alól mentesülést jelent, ha a kamarai tagnak jogszabály alapján joga vagy kötelessége a közlés, a közzététel. A titoktartási kötelezettség alóli mentesülés további eseteit a Kkt. 67. §-a tartalmazza.

Hivatáshoz méltó magatartás

24. A könyvvizsgáló legyen korrekt és segítőkész, tartsa be az általa végezhető tevékenységre vonatkozó jogszabályokat és a szerződéseiben rögzített kötelezettségeit. A könyvvizsgáló tartózkodni köteles minden olyan magatartástól, amelyről tudja vagy tudnia kellene, hogy ronthatja a szakma hitelét.

II/B. EGYÉB ETIKAI KÖVETELMÉNYEK

Megbízási szerződéssel kapcsolatos előírások

25. A Ptk. szerinti állandó könyvvizsgálóval a megbízási szerződést – a gazdálkodó legfőbb szerve által meghatározott feltételekkel és díjazás mellett – az ügyvezetés a kijelölést vagy választást követő kilencven napon belül köti meg. Tilos a szerződésben olyan feltételt elfogadni, amely a díjazást a könyvvizsgálói jelentés tartalmához köti. A szerződéses díjakon kívül a könyvvizsgáló ügyfelétől más – a szokásos mértékű ajándékot meghaladó értéket képviselő – juttatást nem fogadhat el.
26. A könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég nem köthet olyan szerződést, amelyben kiköti, hogy az ügyfél többségi befolyása alatt álló vállalkozások könyvvizsgálatát az ügyfél biztosítsa számára.
27. Akkor is a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég a felelős az általa elvégzett könyvvizsgálói tevékenységért ha annak elvégzéséhez más könyvvizsgálót vagy könyvvizsgáló jelöltet, más szakma szakértőjét vagy bármilyen más közreműködőt vesz igénybe.

Együttműködés a könyvvizsgálók között

28. Általános követelmény, hogy a könyvvizsgálók egymással szemben korrekt, kollegiális kapcsolatot tanúsítsanak.

29. Nem vállalhat jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet a könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég ugyanazon időszakra vonatkozóan az éves beszámoló hitelesítésére, ha már van a társaságnál érvényes szerződéssel rendelkező könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég.
30. Jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység során kapcsolatba került könyvvizsgálóknak készséggel kell egymás szakmai munkáját támogatniuk és a szükséges felvilágosítást megadniuk. Alapos ok nélkül nem lehet a kért felvilágosítást vagy véleményt megtagadni. A könyvvizsgáló nem adhat félrevezető információt. Az egymás közötti szakmai tapasztalatcsere keretében is kötelező a titoktartás.
31. Megbízások megszerzése érdekében a könyvvizsgáló nem alkalmazhat meg nem engedhető módszert. Ilyen lehet többek között az, ha a könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég ugyanarra a munkára jelentkező (pályázó) könyvvizsgálót, könyvvizsgáló céget kedvezőtlen színben tünteti fel.
32. Minden olyan esetben, amikor egy másik könyvvizsgálót, illetve könyvvizsgáló céget bíznak meg vagy választanak meg, a könyvvizsgálónak javasolt az előző könyvvizsgálónál tájékozódni és megismernedni a vizsgálandó cégre vonatkozó információkkal. Az információkérés előtt az újonnan felkért, illetve megválasztott könyvvizsgálónak, könyvvizsgáló cégnek meg kell kísérelnie felderíteni annak okát, hogy miért kíván a megbízó más könyvvizsgálót megbízni. Ilyen esetben az előző könyvvizsgáló köteles együttműködni az új könyvvizsgálóval. Korábbi könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég adatszolgáltatására a Kkt. 67. § (2a) bekezdésében foglaltak az irányadók.
33. Amennyiben a konszolidált éves beszámoló könyvvizsgálata során a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet nem ugyanaz a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég végzi (például mást bíztak meg az anyavállalat és mást a leányvállalat könyvvizsgálataival), akkor a könyvvizsgálók közötti kapcsolatot célszerű írásban rögzíteni.
34. Nem megengedett, hogy a könyvvizsgáló cégnél betöltött munkaviszonyának, tagsági viszonyának vagy egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyának megszűnése után 2 évig a korábbi munkaadója, megbízója, társasága ügyfelével a könyvvizsgáló vagy a közreműködésével tevékenykedő könyvvizsgáló cég könyvvizsgálói szerződést kössön, amennyiben a korábbi munkaadója, megbízója, társasága és ügyfele közötti könyvvizsgálói szerződés még fennáll, vagy azt a korábbi munkaadójának, megbízójának, társaságának az ügyfele mondta fel. Ez alól kivétel, ha a volt munkáltatója, megbízója, társasága erre írásban engedélyt ad.

III. AZ ETIKAI ALAPELVEK MEGVALÓSULÁSÁRA FENYEGETÉST JELENTŐ VESZÉLYEK

Függőség

35. A könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenysége során köteles a függetlenségét megőrizni, munkáját részrehajlás nélkül, tárgyilagosan végezni és objektív, pártatlan véleményt formálni. A

tisztesség, az objektivitás és a szakmai hozzáértés és megfelelő gondosság alapelveire fenyegetést jelen az olyan helyzet, amelyben a könyvvizsgáló a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységének ellátása során nem független a megbízó ügyféltől.

36. A könyvvizsgálónak, a könyvvizsgáló cégnek a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátása során a függetlenségét fenyegető veszélyeket (ideértve különösen a könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég, annak hálózata, valamint a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgáló eredményét befolyásolni képes bármely személy, és az ügyfél közötti pénzügyi, személyes, üzleti, munka- vagy egyéb viszony miatt fennáll az önellenőrzés, érdekeltség, érdekképviselés, bizalmi viszony vagy megfélemlítés veszélyét) folyamatosan figyelemmel kell kísérnie. A könyvvizsgálónak kerülnie kell minden olyan helyzetet, amely alkalmas lehet függetlenségének veszélyeztetésére. A könyvvizsgálónak a függetlenség megőrzésének biztosítása érdekében a Kkt. 61-64. §-aiban meghatározott szabályokat különösen szem előtt kell tartania.
37. Ha a könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég a függetlenségét fenyegető veszélyeket észlel, meg kell tennie a szükséges intézkedéseket a veszély elhárítására vagy elfogadható szintre való csökkentésére. A könyvvizsgáló jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenysége során a függetlenségét fenyegető veszélyek értelmezésekor, valamint a veszélyek elhárítása, vagy elfogadható szintre való csökkentése érdekében szükséges lépések tekintetében – amennyiben az adott kérdést a Kkt. vagy a jelen etikai szabályzat nem szabályozza – az IESBA Kódex alapján köteles eljárni azzal, hogy a könyvvizsgálói és átvilágítási tevékenységre az IESBA Kódex 290. fejezetében foglaltak irányadók (az ehhez kapcsolódó áttekintő lista a jelen szabályzat 1. számú mellékletét képezi.). A könyvvizsgálónak a függetlenségét ért veszélyeket és az elhárításukra tett intézkedéseket a könyvvizsgálói dokumentációban dokumentálnia kell.
38. Amennyiben a függetlenséget fenyegető veszély elhárítása, elfogadható szintre csökkentése nem lehetséges, a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység nem vállalható, illetve végezhető el. Utóbbi esetben 30 napon belül meg kell szüntetni a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységre vonatkozó megbízási szerződést, mely idő alatt sem adható ki független könyvvizsgálói jelentés.
39. A könyvvizsgáló független személy, akit jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységével kapcsolatban megbízza nem utasíthat és nem befolyásolhat.
40. A könyvvizsgáló cég, valamint a könyvvizsgáló cég kapcsolt vállalkozásai legfőbb szervének, legfőbb irányító (vezető) szervének és felügyelő testületének tagjai nem avatkozhatnak be olyan módon a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátásába, amely veszélyezteti a könyvvizsgáló cég nevében jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet végző kamarai tag könyvvizsgáló függetlenségét és pártatlanságát.
41. Könyvvizsgáló cég esetében a függetlenségre vonatkozó rendelkezéseket a könyvvizsgáló cég nevében jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet végző összes könyvvizsgálóra alkalmazni kell. Bármely könyvvizsgáló függetlenségének veszélyeztetése egyben a könyvvizsgáló cég függetlensége veszélyeztetésének minősül.

42. Könyvvizsgáló cég esetében a függetlenségre vonatkozó rendelkezéseket a könyvvizsgáló cég legfőbb szervének, legfőbb irányító (vezető) szervének és felügyelő testületének összes tagjára, valamint a vezető állású munkavállalóira is alkalmazni kell.

43. A függetlenség vetületei:

- a) Olyan tudatállapot, amely lehetővé teszi egy következtetésnek a szakmai megítélést veszélyeztető befolyások hatása nélküli megfogalmazását, ezáltal a könyvvizsgáló tisztességes, objektív eljárását és a szakmai szkepticizmust gyakorlását (*tudati függetlenség*)
- b) Olyan jelentős tények és körülmények elkerülése, amelyekből egy racionális és tájékozott harmadik fél arra a következtetésre jutna, hogy a könyvvizsgáló tisztességessége, objektivitása vagy szakmai szkepticizmusa sérült (*függetlenség látszata*)

A könyvvizsgáló függetlenségét mindenképpen veszélyeztető körülmények

44. Az alábbi körülmények a függetlenségre különösen, de nem kizáró jelleggel olyan mértékű közvetlen veszélyt jelentenek, hogy a fenyegetettség még az IESBA szerinti biztosítási intézkedések alkalmazásával sem csökkenthető elfogadható szintűre, így a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég az adott ügyfél tekintetében nem végezhet jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálati tevékenységet.

- a) A megbízásért felelős könyvvizsgálati munkacsoport tagja vagy annak közeli hozzátartozója a megbízó vezető állású munkavállalója.
- b) A megbízásért felelős könyvvizsgálati munkacsoport tagja vagy annak közeli hozzátartozója, a könyvvizsgáló cég legfőbb irányító (vezető) szervének tagja, illetve a könyvvizsgáló cég munkavállalója a megbízó legfőbb irányító (vezető) szervének, felügyelő testületének, auditbizottságának tagja, vagy a megbízást megelőző 2 éven belül tagja volt.
- c) A megbízó látja vagy 2 éven belül látta el a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizgálását.
- d) A megbízásért felelős könyvvizsgálati munkacsoport tagja, vagy annak közeli hozzátartozója adósi, hitelezői, kezesi jogviszonyban áll megbízójával, vagy ügyfele legfőbb szervének, legfőbb irányító (vezető) szervének, felügyelő testületének, auditbizottságának tagjával. Jelen tilalom nem vonatkozik a hitelintézet által általános szerződési feltételekkel biztosított hitelre, illetve a szakmai szolgáltatással kapcsolatos, az esedékességet követő 1 éven belüli követelésre.
- e) A megbízásért felelős könyvvizsgálati munkacsoport tagja, vagy annak közeli hozzátartozója munkaviszonyban vagy munkaviszony jellegű jogviszonyban áll azzal az államháztartási szervezettel (ideértve különösen az önkormányzatokat is), amelynek intézményétől, vállalkozásától a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységre megbízást kap(na).

- f) A megbízásért felelős könyvvizsgálati munkacsoport tagja, vagy annak közeli hozzátartozója képviselő, bizottsági tag (együtt: tisztségviselő) annál az önkormányzatnál, amelytől, illetve amelynek intézményétől, vállalkozásától a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységre megbízást kap(na).
- g) A Kkt. 11. § (2) bekezdése alkalmazásával a Kkt. 11. § (1) bekezdésének c) és/vagy d) pontja szerinti jogviszonyban álló könyvvizsgáló
- ga) az engedélyezett jogviszony szerinti foglalkoztatónak, a foglalkoztató befolyással rendelkező tulajdonosának, vezető állású munkavállalójának, vezető tisztségviselőjének, a felügyelő bizottság tagjának, igazgatósági tagjának, igazgatótanács tagjának vagy auditbizottsági tagjának befolyása alatt álló, valamint
- gb) a foglalkoztatóval üzleti, vagy egyéb üzleti kapcsolatban álló gazdálkodók számára jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet nem végezhet.

Közvetett függő helyzetek

45. Az alábbi helyzetek fennállása a függetlenségre különösen, de nem kizáró jelleggel olyan közvetett veszélyt jelentenek, amely fenyegetettség az IESBA szerinti biztosítási intézkedések megfelelő alkalmazásával esetlegesen elfogadható szintűre csökkenthető.
- a) A megbízásért felelős könyvvizsgálati munkacsoport tagja vagy annak közeli hozzátartozója befolyással rendelkezik olyan gazdálkodóban, amelyben ügyfele, ügyfele vezető tisztségviselője befolyással rendelkezik.
- b) A könyvvizsgáló vagy közeli hozzátartozója olyan gazdálkodó legfőbb szervének, legfőbb irányító (vezető) szervének, felügyelő testületének, auditbizottságának tagja, vezető állású munkavállalója, amely befolyással rendelkezik az ügyfélben.
- c) A könyvvizsgáló vagy közeli hozzátartozója befolyással rendelkezik olyan gazdálkodóban, amely üzleti, egyéb üzleti kapcsolatban áll ügyfelével (ide nem értve a Kkt. 3. § (2) bekezdésének b) pontja alá tartozó tevékenységeket), vagy amelynél az ügyfél lát el jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet.
- d) A könyvvizsgáló 3 éven belül az ügyfél külső ellenőrzésében részt vett.

A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységgel össze nem egyeztethető tevékenységek

46. A könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátása mellett nem vehet részt olyan tevékenységben, amely csorbítja, vagy csorbíthatja feddhetetlenségét, objektivitását, függetlenségét vagy a szakma jó hírnevét, és amely ezáltal összeegyeztethetetlen a szakmai tevékenységek ellátásával. Többféle szakmai szolgáltatás egyidejű nyújtása önmagában nem csorbítja a feddhetetlenséget, az objektivitást vagy a függetlenséget.

47. A könyvvizsgálói feladatkörrel (hivatással) összeegyeztethetetlen bármely szakmai szolgáltatás nyújtása, valamint a szakmai szolgáltatásokhoz nem kapcsolódó bármely egyéb tevékenység ellátása, ha annak hatására a könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég nem képes a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet megfelelően ellátni. A könyvvizsgáló e körben is köteles folyamatosan figyelemmel kíséreni az önellenőrzés, érdekeltség, érdekképviselő, bizalmi viszony vagy megfélemlítés, illetve az ügyfelek közötti érdekellentét veszélyét. Ennek esetei különösen az alábbiak lehetnek:
- a) A könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég, valamint azon könyvvizsgálói hálózat más tagja, amelyhez a könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég tartozik, által végzett jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységgel összefügg a megbízó részére teljesítendő vagy teljesített szakmai és egyéb szolgáltatás.
 - b) A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátása mellett ugyanazon ügyfélnél, ugyanazon időszakra a könyvelést, illetve a könyvek vezetését
 - ba) a könyvvizsgáló cég,
 - bb) azon könyvvizsgálói hálózat más tagja, amelyhez a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég tartozik,
 - bc) a megbízásért felelős könyvvizsgálói munkacsoport tagja, annak közeli hozzátartozója,
 - bd) vagy olyan gazdálkodó látja el, amelyben az előbbiek befolyással, jelentős tulajdoni részesedéssel rendelkeznek, látja el.
48. A közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónál jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet ellátó könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég – hálózati tagság esetén a hálózat valamely tagja – által a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó ügyfél részére nyújtható egyéb szakmai szolgáltatás tekintetében a Rendeletben rögzítettek megfelelően irányadók.
49. A könyvvizsgáló, illetve könyvvizsgáló cég, aki/amely gazdálkodó(k) átalakuláskor, egyesüléskor, szétváláskor a vagyonmérleg-tervezetet, a vagyonleltár-tervezetet, illetve a végleges átalakulási vagyonmérleget, a vagyonleltárt hitelesítette, az átalakulás nyilvántartásba vételétől számított 3 üzleti évig nem lehet jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet ellátó könyvvizsgálója a jogutód gazdálkodónak.

Nem megfelelő hirdetés, ajánlattétel

50. A nem megfelelő hirdetés és ajánlattétel fenyegetést jelenthet a hivatáshoz méltó magatartás alapelveinek érvényesülésére.
51. A hirdetés és ajánlattétel megengedett. Hirdetés a megbízás megszerzése érdekében a könyvvizsgáló és könyvvizsgáló cég által kínált szolgáltatásokra vonatkozó, illetve a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég nevének, tevékenységének népszerűsítését szolgáló tárgyyszerű, tárgyilagos, mások szolgáltatásait még áttételesen sem minősítő, írásos, képi vagy egymástól független személyek előtt szóban elhangzó közlés. Ajánlattétel az ügyfél megkeresése abból a célból, hogy a könyvvizsgálói és/vagy az egyéb szakmai szolgáltatásokat felajánlják, illetve válaszadás az ügyfél ajánlati felhívására.

52. A könyvvizsgáló és a könyvvizsgáló cég hirdetésére, ajánlattételére, egyéb marketing tevékenységre a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló törvény és a vonatkozó egyéb jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni. Mindezekon felül:
- tartózkodni kell a könyvvizsgálói szolgáltatás gyorsaságának, szakmai minőségének megalapozatlan feldicsérésétől;
 - tilos összeköttetésre, személyes kapcsolatokra hivatkozni, valamint a kedvező eredményre vonatkozóan bármilyen más módon túlzott vagy indokolatlan várakozást ébreszteni;
 - a hirdetés és ajánlattétel csak abban az esetben tartalmazhat összehasonlítást más könyvvizsgálókkal, könyvvizsgáló cégekkel, amennyiben az nem megtévesztő és nem sérti a versenytárs jó hírnevét;
 - díjazásra vonatkozó információ közzé tehető, így különösen az óradíjakkal vagy napidíjakkal kapcsolatban, feltéve, hogy az valós információkat tartalmaz és nem félrevezető, megtévesztő.
53. Rendezvényeken, konferenciákon a könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég hirdethet, marketing tevékenységet végezhet és ennek keretében beszámolhat munkája során szerzett tapasztalatairól, egyes szakmai kérdésekben ismertetheti véleményét, de ennek során tartózkodnia kell a saját maga és társasága olyan feldicsérésétől, amely más azonos vagy hasonló szolgáltatót ezáltal felismerhetővé tesz.

A könyvvizsgálói megbízás elfogadásával, megtartásával kapcsolatos veszélyhelyzetek

54. A tisztesség, a szakmai hozzáértés és megfelelő gondosság, valamint a hivatáshoz méltó magatartás alapelveinek megvalósulását fenyegető helyzet állhat elő az ügyfél és a megbízás elfogadásához, megtartásához kapcsolódó veszélyhelyzetek fennállása esetén.

Ügyfélelfogadás

55. A könyvvizsgálónak az ügyfél tevékenysége, a megbízó legfőbb szerve, legfőbb irányító (vezető) szerve kapcsán értékelnie kell bármilyen veszélyeztető tényező jelentőségét és szükség esetén biztosítási eljárásokat kell alkalmaznia annak kiküszöbölése vagy elfogadható szintre csökkentése érdekében. Ilyen eljárás például:
- az ügyfél, annak tulajdonosai, vezetői és az irányításáért, valamint üzleti tevékenységeiért felelős személyek megismerése, vagy
 - az ügyfél elkötelezettségének biztosítása a vállalatirányítási gyakorlatai vagy belső kontrolljai fejlesztésével kapcsolatban.
56. Ha nem lehetséges elfogadható szintre csökkenteni a veszélyeztető tényezőket, a könyvvizsgálónak vissza kell utasítania az adott ügyfélkapcsolat létesítését.

A megbízás elfogadása

57. A könyvvizsgáló nem vállalhat el olyan megbízást, amelyhez nem rendelkezik kellő ismeretekkel, gyakorlati tapasztalattal, vagy ha a kellő ismeretet, tapasztalatot szakértő bevonásával sem tudja pótolni. A megbízás elfogadása előtt a könyvvizsgálónak meg kell

határoznia, hogy az elfogadás létrehoz-e az etikai elveknek való megfelelést veszélyeztető tényezőt. Ilyen veszély merül fel többek között akkor, ha a megbízásért felelős könyvvizsgálati munkacsoport nem rendelkezik a megbízás megfelelő módon történő elvégzéséhez szükséges szakmai kompetenciákkal vagy nem tudja megszerezni azokat.

58. A könyvvizsgálónak értékelnie kell a veszélyeztető tényezők jelentőségét és szükség esetén biztosítási eljárásokat kell alkalmaznia azok kiküszöbölése vagy elfogadható szintre csökkentése érdekében. Ilyen eljárás például:
- a) az ügyfél üzleti tevékenységének jellegére, működésének összetettségére, a megbízás konkrét követelményeire, valamint az elvégzendő munka céljára, jellegére és terjedelmére vonatkozó megfelelő ismeretek szerzése;
 - b) a releváns ágazatokra vagy vizsgálat tárgyaira vonatkozó ismeretek szerzése;
 - c) a releváns szabályozói vagy beszámolási követelményekkel kapcsolatos tapasztalat felmérése vagy megszerzése;
 - d) a szükséges szakmai kompetenciákkal rendelkező munkatárs(ak) kijelölése;
 - e) szükség esetén szakértők bevonása;
 - f) reális időkeretben való megállapodás a megbízás végrehajtására vonatkozóan;
 - g) az azzal a céllal kialakított minőségellenőrzési politikának és eljárásoknak való megfelelés, hogy kellő bizonyosságot nyújtsanak arra vonatkozóan, hogy konkrét megbízásokat csak akkor fogadnak el, ha azok hozzáértéssel végrehajthatók.

IV. A FEGYELMI ELJÁRÁS SZABÁLYAI

A fegyelmi eljárás alanyai

59. A kamara fegyelmi jogkörét a könyvvizsgálókkal és könyvvizsgáló cégekkel, valamint a jegyzékbe vett harmadik országbeli könyvvizsgálókkal, harmadik országbeli könyvvizsgáló gazdálkodókkal szemben gyakorolja (a továbbiakban együttesen: eljárás alá vont).

A fegyelmi jogkört gyakorlók

60. A fegyelmi eljárásban első fokon a kamara fegyelmi bizottsága, másodfokon a kamara elnöksége jár el (a továbbiakban együttesen: fegyelmi testületek).
61. Nem járhat el fegyelmi ügyben az (eljárási kizárási ok),
- a) aki az eljárás alá vont tag közeli hozzátartozója,
 - b) aki az eljárás alá vont könyvvizsgáló cég tevékenységében részt vesz,
 - c) aki az eljárást kezdeményezte – ide nem értve, ha az eljárást a fegyelmi megbízott, vagy a fegyelmi bizottság kezdeményezte,
 - d) aki az eljárásban tanú, szakértő vagy ilyenként meghallgatása az eljárásban szükségessé válhat,
 - e) aki az elsőfokú eljárásban, a határozathozatalban szavazati joggal részt vett, ide nem értve, ha az eljárásra azért kerül sor, mert a fegyelmi bizottságot a másodfokú határozat új eljárásra utasította.
 - f) akitől az ügy elfogulatlan elbírálása egyéb okból nem várható.

62. Az eljárási kizárási okot az érintettek az eljárás megindulásakor kötelesek az első fokú eljárásban a fegyelmi bizottság elnökének, a másodfokú eljárásban a kamara elnökségének bejelenteni. Az eljárási kizárással kapcsolatos rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell a fegyelmi megbízottra is.
63. Az eljárás alá vont a fegyelmi bizottság egyes tagjai, a kamara elnökségének egyes tagjai, illetve a fegyelmi megbízott ellen elfogultsági kifogást terjeszthet elő. Az elfogultsággal érintett személy meghallgatása után az eljáró fegyelmi testület határozatot hoz arról, hogy helyt ad-e az eljárásból való kizárásnak. Az elfogultsági kifogással érintett fegyelmi testületi tag az elfogultsági határozathozatalban nem vehet részt.
64. Ha az eljáró fegyelmi testület az elfogultsági kizárásnak helyt ad, akkor az elfogultnak minősített fegyelmi testületi tag/fegyelmi megbízott a fegyelmi eljárás további szakaszaiban nem vehet részt.
65. A fegyelmi megbízott eljárási kizárása esetén az eljáró fegyelmi megbízottat a kamara elnöksége jelöli ki az elnökség tagjai közül. A kamara elnökének jogkörét – eljárási kizárása esetén – a kamara elnöksége által erre kijelölt alelnök gyakorolja a fegyelmi eljárásban.

Fegyelmi vétség

66. Fegyelmi vétséget követ el az a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég, aki/amely:
- a) a szakmai szolgáltatás nyújtásával összefüggő kötelezettségeit gondatlanságból vagy szándékosan megszegi, vagy
 - b) gondatlanságból vagy szándékosan a Kkt., a kamara alapszabályának vagy etikai szabályzatának előírásaival ellentétes magatartást tanúsít, vagy
 - c) a szakmai szolgáltatást gondatlanságból, szakmai hiányosságok miatt vagy szándékosan nem a jogszabályoknak és a standardoknak megfelelően nyújtja.
67. Előző pont alkalmazásában fegyelmi vétségnek minősül különösen:
- a) az előírt fizetési kötelezettségek teljesítésének elmulasztása, annak késedelmes teljesítése,
 - b) a szakmai továbbképzési rendszerben való kötelező részvétel elmulasztása,
 - c) az előírt kamarai adatszolgáltatások elmulasztása, illetve valótlan tartalmú, vagy hiányos adatszolgáltatás teljesítése,
 - d) az előírt könyvvizsgálói felelősségbiztosítás megkötésének, hatályban tartásának elmulasztása,
 - e) a jogszabályokban foglalt sajátos kötelezettségek megszegése a Kkt. 49. §-a szerinti minősítéssel rendelkező könyvvizsgáló vagy könyvvizsgáló cég esetében.

Általános eljárási szabályok, alapelvek

68. A Kkt. 5. §-ában foglaltak értelmében a fegyelmi eljárás nem minősül a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági eljárásnak.
69. A fegyelmi eljárás nyelve magyar.

70. A fegyelmi testületek eljárásuk során kötelesek megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályok rendelkezéseit. Hatáskörüket a jogszabályokban előírt célok megvalósítása érdekében, az adott ügy egyedi sajátosságaira tekintettel gyakorolják.
71. A fegyelmi testületek a hatáskörüik gyakorlásával nem élhetnek vissza, annak során a szakszerűség, az egyszerűség és az eljárás alá vonttal való együttműködés követelményeinek megfelelően köteles eljárni.
72. Az eljárás alá vontat a fegyelmi eljárásban megilleti az egyenlőség, fegyelmi ügyeiket indokolatlan megkülönböztetés és részrehajlás nélkül kell elbírálni.
73. A fegyelmi testületek az eljárás során az adott fegyelmi ügyre vonatkozó tényeket veszi kfigyelembe, minden bizonyítékot súlyának megfelelően értékelnek, döntésüket valósághű tényállásra alapozzák.
74. Az eljárás alá vont a fegyelmi testületek tényállás tisztázási eljárása során köteles együttműködni és valós tartalmú, a körülményekre kiterjedő, kimerítő nyilatkozatot tenni.
75. A fegyelmi eljárásban hivatalból részt vevők titoktartásra kötelezettek.
76. Az eljárás alá vont és jogi képviselője a kamara hivatalos helyiségében az ügyvel kapcsolatos iratokba bármikor betekinthez, és azokról kérésére – költség térítéssel – másolatot kaphat. Nem lehet betekinteni a tanácskozásról és a szavazásról készített jegyzőkönyvbe, a határozatok tervezetbe és azokba az iratokba, amelyek államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmaznak.
77. Az eljárás alá vont és jogi képviselője a bizonyítékokat megismerheti, az eljárásra, valamint a bizonyítékokra nyilatkozatot tehet, írásban legkésőbb a fegyelmi tárgyalást megelőző 8. napon, szóban pedig a fegyelmi tárgyaláson védekezést terjeszthet elő, az eljárási cselekményeken részt vehet, a fegyelmi eljárásban eljáró személyekkel szemben kifogást terjeszthet elő, az eljárás résztvevőihöz kérdést intézhet, bizonyítási indítványt terjeszthet elő.
78. A fegyelmi eljárás tárgyalásai nem nyilvánosak, azon a fegyelmi testület tagjainak, a fegyelmi megbízottnak, a jegyzőkönyvvezetőnek a kivételével csak az eljárás alá vont, illetve jogi képviselője, valamint az vehet részt, akinek a részvétele az eljáró fegyelmi testület szerint az eljárás egyes szakaszaiban – a szükséges időtartamig – szükséges.
79. Ha a határidő utolsó napja jogszabály szerinti munkaszüneti nap vagy olyan nap, amikor a kamaránál a munka szünetel, a határidő a legközelebbi munkanapon jár le. A postán küldött beadvány előterjesztési ideje a postára adás napja. A határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták. Ha az eljárás alá vont vagy jogi képviselője, illetve a fegyelmi megbízott önhibáján kívül a határidőt elmulasztotta, vagy a határnapon nem jelent meg a fegyelmi vétség elbírálására jogosult testületnél, igazolási kérelmet terjeszthet elő, amelyet a testület elbírálni. Az igazolási kérelmet az elmulasztott határidő utolsó napjától számított 8 naptári napon belül lehet előterjeszteni.

80. A napokban megállapított határidőbe a közlés, illetve a kézbesítés napja (a kezdőnap) nem számít bele. Ha a határidő a mulasztó félnek vagy a jogi képviselőnek később jutott a tudomására vagy az akadály később szűnt meg, a határidő a tudomásra jutástól, illetve az akadály megszűnésétől kezdődik. A határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelemmel egyidejűleg pótolni kell az elmulasztott cselekményt. Ha a fegyelmi testület az igazolási kérelemnek helyt ad, az eljárást folytatja és – az eljárás eredményétől függően – korábbi határozatának hatályát fenntartja, módosítja, vagy visszavonja. Az igazolási kérelmet elutasító határozat ellen fellebbezni csak akkor lehet, ha a kérelem a fellebbezési határidő elmulasztásának igazolására irányul.
81. A fegyelmi testületek működésével kapcsolatos ügyintézői és ügyviteli feladatokat (adatgyűjtés, adatszolgáltatás, jegyzőkönyvek vezetése, határozatok szövegezése, levelezések lebonyolítása, állásfoglalások közzététele, stb.) a kamara alapszabályának 324/b. pontja szerint a főtitkári hivatal látja el.

Az elsőfokú eljárás

82. Fegyelmi eljárást bárki kezdeményezhet. A fegyelmi eljárást kizárólag a kezdeményezőnek a valós nevével és címével ellátott, aláírt, vagy az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvényben meghatározott elektronikus úton előterjesztett bejelentése, illetve a kamara választott testületeinek határozata alapján javasolhat a fegyelmi megbízott, melynek során a bejelentéshez kötöttség elve nem érvényesül. A Kkt. 49. § szerinti minősítéssel rendelkező könyvvizsgáló vagy könyvvizsgáló cég által a jogszabályokban foglalt sajátos kötelezettségek megszegése esetében az érintett állami szerv is felkérheti a fegyelmi megbízottat fegyelmi eljárás kezdeményezésére.
83. A fegyelmi megbízott a más által kezdeményezett fegyelmi eljárás esetén a bejelentés megalapozottságának vizsgálata és a tényállás tisztázása érdekében jogosult (de nem köteles) a bejelentőt, illetve a bejelentéssel érintett könyvvizsgálót, könyvvizsgáló céget megnyilatkoztatni, okirati bizonyíték csatolására felhívni, mely elővizsgálat lefolytatásáról és mértékéről szabadon dönthet.
84. A fegyelmi megbízott a bejelentés és az előző pont szerinti esetleges elővizsgálat alapján összefoglaló jelentésében javaslatot tesz a kamara elnökének a fegyelmi eljárás elrendelésére, vagy a fegyelmi eljárás megindításának elutasítására.
85. A fegyelmi megbízott javaslatára a fegyelmi eljárást – az eljárás alá vont haladéktalan értesítésével – a kamara elnöke írásban rendeli el, a 82. pont szerinti bejelentés (kamarai választott testületi határozat), a fegyelmi megbízott összefoglaló jelentése és az eljárást elrendelő határozat megküldésével, valamint a fegyelmi vétségnek és bizonyítékainak, továbbá – a Kkt. 176/A. §-ban foglalt eljárás kivételével – a fegyelmi tárgyalás helyének és időpontjának közlésével. A fegyelmi vétségnek és bizonyítékainak közlésére a fegyelmi megbízott összefoglaló jelentésében is sor kerülhet. A fegyelmi bizottság elnöke kijelöli az ügy előadóját, beidézi a tanúkat, és – szükség esetén szakértőket, vagy rendkívüli minőségellenőrzést is igénybe véve – további bizonyítást rendelhet el. A fegyelmi tárgyalás helyét és időpontját a kamara elnöke a fegyelmi bizottság elnökével előzetesen egyezteti. A fegyelmi tárgyalás időpontját úgy kell kitűzni, hogy annak időpontja és az eljárás alá vontnak megküldött értesítés kézbesítése között legalább 8 nap legyen.

86. Amennyiben a fegyelmi eljárás kezdeményezésére a Kkt. 174. § (2) bekezdésének e) pontjában foglalt esetben az érintett állami szerv Kkt. 175. § (2) bekezdése szerinti felkérése alapján kerül sor, a kamara elnöke a fegyelmi eljárást elrendelő, vagy megindítását elutasító határozatot az érintett állami szerv részére megküldi.

87. Nem indítható fegyelmi eljárás

- a) olyan fegyelmi vétség miatt, amelynek elkövetésétől számítva 5 év eltelt,
- b) ha a fegyelmi vétségnek a kamara elnöke tudomására jutásától számítva 12 hónap eltelt és az eljárás alá vont ellen nem indult büntetőeljárás,
- c) olyan fegyelmi vétség miatt, amelyre a közfelügyeleti hatóság által lefolytatott minőségellenőrzés kiterjedhet.

Az a fegyelmi vétség, amely bűncselekmény törvényi tényállását valósítja meg, a bűncselekménnyel együtt évül el.

88. Az értesítésben az eljárás alá vontat – a Kkt. 176/A. §-ban foglalt eljárás kivételével – tájékoztatni kell arról, hogy

- a) védekezését a tárgyalást megelőzően legkésőbb 8 nappal írásban, szóban legkésőbb a tárgyaláson előterjesztheti;
- b) ha alapos ok nélkül az eljárásban nem vesz részt, ezzel lemond a védekezés ezen formájáról, de az eljárást nem akadályozza, a fegyelmi bizottság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján dönt;
- c) amennyiben a tárgyaláson szabályszerű értesítés ellenére nem jelenik meg (nem képviselteti magát), a tárgyalást a távollétében is meg lehet tartani.

89. A Kkt. 174. § (2) bekezdésének a) pontjában foglalt fegyelmi vétség elkövetése esetén elrendelt fegyelmi eljárás során az eljárás alá vont az eljárást elrendelő határozat kézhezvételétől számított 8 napon belül írásban védekezést terjeszthet elő, illetve tárgyalás tartását kérheti. Amennyiben az eljárás alá vont tárgyalás tartása iránti kérelmet nem terjeszt elő, a fegyelmi bizottság a határozatát a rendelkezésre álló iratok alapján bizottsági ülésen, tárgyaláson kívül is meghozhatja. Az eljárás alá vontat a fegyelmi eljárás elrendeléséről szóló értesítésben minderről tájékoztatni kell.

90. A fegyelmi eljárást – a fegyelmi megbízott közreműködésével – a fegyelmi bizottság folytatja le. A fegyelmi eljárás során a fegyelmi bizottságnak meg kell vizsgálnia és tisztáznia kell a tényállás megállapításához szükséges tényeket, körülményeket. A fegyelmi eljárás során a fegyelmi megbízott, illetve a fegyelmi bizottság a körülmények ismeretében szabadon határozhatja meg a fegyelmi vizsgálat irányát, e tekintetben nincs a fegyelmi eljárást elrendelő határozathoz kötve azzal, hogy a bizonyítékokat és vizsgálat tárgyát képező lehetséges fegyelmi vétségek körét az eljárás alá vonttal a védekezéshez való jogot megfelelően biztosítva közölni kell.

91. A fegyelmi tárgyaláson az eljárás alá vont könyvvizsgáló (könyvvizsgáló cég esetében a törvényes képviselő) mellett az eljárás alá vont meghatalmazással igazolt jogi képviselője is részt vehet. Az eljárás alá vont jogi képviselőként ügyvéd és ügyvédi iroda, illetve – könyvvizsgáló cég esetén – jogtanácsos járhat el.

92. A büntetőeljárás alatt indult fegyelmi eljárást – az ítélet jogerőre emelkedéséig – a fegyelmi bizottság felfüggesztheti. Amennyiben megítélése szerint a fegyelmi ügy érdemi döntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, amelyben az eljárás más szerv, bíróság, hatóság hatáskörébe tartozik, a fegyelmi bizottság a fegyelmi eljárást a vonatkozó hatósági döntés/bírósági ítélet jogerőre emelkedéséig felfüggesztheti.
93. A tárgyalást a fegyelmi bizottság elnöke vezeti, gondoskodik a tárgyalás rendjének fenntartásáról, elrendeli a meghallgatásokat és kihirdeti a határozatokat. A fegyelmi megbízott köteles részt venni a fegyelmi tárgyaláson, valamint a fegyelmi bizottság 98. pont szerinti zárt ülésen (tanácskozásán).
94. A tárgyalás megnyitása után az ügy előadója ismerteti a fegyelmi eljárás elrendeléséről szóló elnöki döntést és a fegyelmi megbízott összefoglaló jelentését, valamint az ügy iratait. A fegyelmi bizottság meghallgatja az eljárás alá vont könyvvizsgálót, szükség esetén az eljárás kezdeményezőjét, a tanúkat és a szakértőket.
95. Amennyiben a fegyelmi bizottság a megkezdett fegyelmi tárgyaláson a fegyelmi eljárást nem zárja le, akkor a tárgyalást elhalasztja, és a folytatásra új időpontot tűz ki.
96. A fegyelmi bizottság a tényállást az általa vizsgált és lefolytatott bizonyítási eljárás során felvett bizonyítékok egybevetése alapján állapítja meg.
97. A fegyelmi ügy tárgyalásakor jegyzőkönyvvezetőt kell alkalmazni, aki az általa vezetett jegyzőkönyvet 15 napon belül elkészíti, és aláírásával látja el. A jegyzőkönyvet a fegyelmi bizottság elnöke hitelesíti. A fegyelmi bizottság elnöke jogosult a jegyzőkönyvvezető helyett hangfelvétel készítését elrendelni, ebben az esetben a kamara ezzel megbízott alkalmazottja a hangfelvétel alapján készíti el a jegyzőkönyvet.

Fegyelmi határozatok

98. A bizonyítási eljárás befejezése után a fegyelmi bizottság határozatát minden befolyástól mentesen, a bizonyítékok szabad mérlegelése alapján, zárt ülésen, tanácskozás után, szótöbbséggel hozza meg. A fegyelmi bizottság a zárt ülésen szavazással dönt először arról, történt-e fegyelmi vétség. Amennyiben fegyelmi vétség elkövetése állapítható meg, akkor a fegyelmi megbízott előterjeszti indítványát a fegyelmi büntetésre. Ezt követően a fegyelmi bizottság szavazással dönt az indítványról. Ha a fegyelmi bizottság a fegyelmi megbízott által javasolt fegyelmi büntetést elveti, akkor az ügy előadója javasol fegyelmi büntetést, és a fegyelmi bizottság erről is szavaz. A javasolt fegyelmi büntetésről elsőként az ügy előadója szavaz, utolsóként a fegyelmi bizottság elnöke.
99. A határozatot – rövid indoklással – szóban azonnal ki kell hirdetni. Az indoklással ellátott, írásba foglalt határozatot 22 munkanapon belül kézbesíteni kell az eljárás alá vontnak és jogi képviselőjének, valamint a fegyelmi megbízottnak. Amennyiben a fegyelmi eljárás kezdeményezésére a Kkt. 174. § (2) bekezdésének e) pontjában foglalt esetben az érintett állami szerv Kkt. 175. § (2) bekezdése szerinti felkérése alapján kerül sor, a jogerős fegyelmi határozatot tájékoztatásul kézbesíteni kell az érintett állami szerv részére is A Kkt. 177. § (1) bekezdés c)-e) pontjában foglalt fegyelmi büntetés kiszabása esetén – a döntéstől függően – az erről szóló jogerős határozat megküldésével tájékoztatni kell a közfelügyeleti hatóságot, vagy a felvételi bizottságot is.

100. Az írásba foglalt határozatnak tartalmaznia kell
- a) a fegyelmi bizottság megnevezését, a fegyelmi ügy számát és ügyintézőjének nevét;
 - b) az eljárás alá vont nevét, lakcímét (székhelyét), kamarai nyilvántartási számát;
 - c) az eljárás tárgyának megjelölését;
 - d) a rendelkező részben
 - da) a fegyelmi bizottság döntését, az esetlegesen alkalmazott fegyelmi büntetést (figyelmeztetést) és a fegyelmi eljárási költségtérítésre kötelezést;
 - db) a határozatban megállapított fizetési kötelezettség teljesítésének határidejét, megfizetésének módját;
 - dc) a jogorvoslat lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről való tájékoztatást;
 - e) az indokolásban
 - ea) a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat;
 - eb) az eljárás alá vont, illetve a fegyelmi megbízott által felajánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait;
 - ec) a fegyelmi büntetés, figyelmeztetés alkalmazásánál figyelembe vett körülményeket;
 - ef) azokat a jogszabályhelyeket, kamarai szabályzati előírásokat, standardhivatkozásokat amelyek alapján a fegyelmi bizottság a határozatot hozta;
 - eg) a fegyelmi bizottság hatáskörét és illetékességét megállapító jogszabályra történő utalást;
 - f) a döntéshozatal helyét és idejét, a fegyelmi bizottság elnökének nevét, aláírását.

Az alkalmazható fegyelmi büntetések

101. Az alkalmazható fegyelmi büntetések:
- a) írásbeli megrovás,
 - b) pénzbírság (összege a könyvvizsgáló esetén a büntetés kiszabásának évében esedékes éves kamarai alaptagdíj húszszorosáig, könyvvizsgáló cég esetén a büntetés kiszabásának évében esedékes éves hozzájárulási díj összegéig terjedhet),
 - c) a Kkt. 49. § szerinti minősítés megvonásának kezdeményezése,
 - d) a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység szüneteltetésének meghatározott időre történő elrendelése (a szüneteltetés legrövidebb időtartama tizenkét hónap),
 - e) kizárás a kamarából, a könyvvizsgáló cég nyilvántartásból való törlése (törlés elrendelése a harmadik országbeli könyvvizsgálók, harmadik országbeli könyvvizsgáló gazdálkodók jegyzékéből) (továbbiakban együtt: kizárás).

A fegyelmi büntetések kiszabásának és figyelmeztetés alkalmazásának szempontjai

102. A fegyelmi büntetések típusának és szintjének meghatározásakor az alábbi körülményeket kell figyelembe venni:
- a) a jogsértés súlyosságát és időtartamát;
 - b) a felelősség mértékét;
 - c) a pénzügyi lehetőségek mértékét, különösen a könyvvizsgáló cég teljes árbevételében vagy a kamarai tag könyvvizsgáló éves jövedelmében kifejezve;
 - d) az elért nyereség vagy elkerült veszteség összegét;

- e) az eljárásban való együttműködés mértékét;
- f) a könyvvizsgáló cég vagy a könyvvizsgáló által elkövetett korábbi jogsértéseket.

103. A fegyelmi eljárást meg kell szüntetni, ha fegyelmi vétség elkövetése nem állapítható meg, vagy az nem büntethető. A fegyelmi bizottság írásbeli figyelmeztetéssel a fegyelmi eljárást megszüntetheti, ha az ügy összes körülményére tekintettel úgy ítéli meg, hogy a fegyelmi vétség miatt az alkalmazható legenyhébb büntetés is szükségtelen.
104. Fegyelmi büntetés és írásbeli figyelmeztetés – a Kkt. 176/A. §-ban foglalt eljárás kivételével – csak fegyelmi tárgyaláson szabható ki.

Fellebbezés és másodfokú eljárás

105. Az első fokon hozott határozat ellen a kézbesítéstől számított 22 munkanapon belül a fegyelmi megbízott, az eljárás alá vont vagy jogi képviselője írásban halasztó hatályú fellebbezést terjeszthet elő. A fellebbezést az elnökséghez címezve az első fokon eljáró fegyelmi bizottságnál kell benyújtani.
106. fegyelmi bizottság a hozzá benyújtott fellebbezésre vonatkozóan megvizsgálja, hogy azt határidőben és arra jogosultak nyújtották-e be.
107. Másodfokú elbírálásra a fellebbezést és az ügyben keletkezett iratokat a fegyelmi bizottság elnöke terjeszti fel a kamara elnökségéhez.
108. Ha a fegyelmi bizottság azt állapítja meg, hogy a fellebbezés elkésett, akkor a benyújtott fellebbezést elutasítja és az erről szóló határozatát a fellebbezésre jogosultaknak megküldi. Az így elutasított fellebbezés esetén igazolási kérelemnek van helye, melyet a fegyelmi bizottsághoz kell benyújtani, amely azt elbírálja.
109. A fellebbezést az elnökség a rendelkezésre álló iratok alapján, az eljárás alá vont könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég (azok jogi képviselője) és a fegyelmi megbízott meghallgatásával bírálja el, a fellebbezés benyújtását követő 45 munkanapon belül.
110. A kamara elnöke meghatározza a fellebbezés tárgyalásának helyét és időpontját, és az elnökség tagjai közül kijelöli az ügy előadóját. A tárgyalás helyéről és időpontjáról szóló értesítés kézbesítése és a tárgyalás időpontja között legalább 8 napnak kell lennie.
111. A fegyelmi ügy tárgyalásán és az elnökség 116. pont szerinti zárt ülésén a fegyelmi megbízott is köteles részt venni. Szükség esetén az eljárásban részt vevő más személyeket is értesíteni kell a tárgyalás időpontjáról.
112. A fegyelmi megbízotton kívül a értesítettek távolmaradása a másodfokú tárgyalást nem akadályozza. A másodfokú fegyelmi tárgyalást a kamara elnöke vagy az általa kijelölt alelnök vezeti.
113. Ha az eljárás alá vont terjesztett elő fellebbezést, akkor a felszólalási jog először őt, illetve jogi képviselőjét illeti meg, majd a fegyelmi megbízott meghallgatására kerül sor.

114. A fegyelmi megbízott fellebbezése esetén, a felszólalását követően az eljárás alá vont (vagy jogi képviselője) előterjesztheti védekezését.
115. Az eljárás alá vont (vagy jogi képviselője) és a fegyelmi megbízott meghallgatása után a fegyelmi megbízott terjeszti elő indítványát, amelyre az eljárás alá vont (vagy jogi képviselője) észrevételeket tehet.
116. A kamara elnöksége a határozatát zárt ülésen (tanácskozáson) hozza meg, a fellebbezéssel megtámadott határozatot teljes terjedelmében felülbíráhatja.
117. Az elnökség határozatával
- a) a fegyelmi bizottság által meghozott fegyelmi határozatot helybenhagyja, hatályon kívül helyezi vagy megváltoztatja,
 - b) amennyiben a döntés meghozatalához nincs elég adat vagy a tényállás további tisztázása szükséges, hatályon kívül helyezi, és a fegyelmi bizottságot új eljárásra utasítja.
118. Az elnökség a másodfokú határozatát és annak rövid indoklását szóban azonnal kihirdeti.
119. A másodfokú határozat írásba foglalására, tartalmára az első fokú határozathozatalra vonatkozó szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni azzal, hogy rendelkező részének tartalmaznia kell a felülvizsgált elsőfokú határozat megjelölését is.
120. A másodfokú határozatot 10 munkanapon belül kell kézbesíteni a fegyelmi megbízottnak és az eljárás alá vontnak.
121. A másodfokú eljárás külön nem szabályozott kérdéseiben az elsőfokú eljárás szabályait kell megfelelően alkalmazni.

Kézbesítés

122. A fegyelmi eljárással összefüggésben postai úton megküldött határozatot a kézbesítés megkísérlésének napján kézbesítettnek kell tekinteni, ha a címzett az átvételt megtagadta. Ha a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett az iratot nem vette át (az a kamarához „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza), az iratot – az ellenkező bizonyításáig – a postai kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni. Az előzőek szerinti kézbesítési vélelem megdöntése iránt a címzett a kézbesítési vélelem beálltáról való tudomásszerzésétől számított tizenöt napon belül kérelmet terjeszthet elő a határozatot meghozó fegyelmi testületnél. A kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem akkor terjeszthető elő, ha a kézbesítés nem szabályszerűen történt, illetve amennyiben a címzett önhibáján kívüli okból nem vehette át a határozatot. A kérelemben elő kell adni azokat a tényeket, illetve körülményeket, amelyek a kézbesítés szabálytalanságát igazolják vagy az önhiba hiányát valószínűsítik. A kérelem benyújtásának a kézbesítési vélelem beállta napjától számított 6 hónap elteltével nincs helye. E határidő elmulasztása miatt igazolással élni nem lehet.

A határozat kijavítása, kiegészítése, visszavonása, részletfizetés engedélyezése

123. Ha a fegyelmi határozatban név-, szám- vagy más elírás, illetve számítási hiba van, a fegyelmi határozatot hozó testület a hibát - szükség esetén az eljárás alá vont és a fegyelmi megbízott meghallgatása után - kérelemre vagy hivatalból kijavíthatja. Kijavítás helyett a hibás határozat bevonása mellett sor kerülhet a határozat kicserélésére is. Számítási hibát tartalmazó határozat kijavítására, kicserélésére csak akkor kerülhet sor, ha a számítási hiba kijavítása nem hat ki az ügy érdemére vagy az eljárási költség mértékére, illetve a költségviselési kötelezettségre. A kijavítást a határozat eredeti példányára és - lehetőség szerint - kiadmányaira is fel kell jegyezni, és az eljárás alá vonttal, valamint a fegyelmi megbízottal közölni kell. A határozat kijavítása vagy kicserélése ellen jogorvoslatnak nincs helye.
124. A fegyelmi határozatot hozó testület a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül – kérelemre, vagy hivatalból – kiegészítheti határozatát, ha az ügy érdeméhez tartozó kérdésben nem határozott, illetve hiányzik a határozatból valamely kötelező tartalmi elem. A kiegészített határozat ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint az eredeti határozat ellen volt.
125. Ha a fegyelmi határozatot hozó testület megállapítja, hogy a fellebbezés elbírálására jogosult szerv vagy a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság által el nem bírált határozata jogszabályt sért, a határozatot a közléstől számított egy éven belül, egy alkalommal módosíthatja vagy visszavonhatja. A határozat módosítása, visszavonása ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint az eredeti határozat ellen volt.
126. A fegyelmi határozatot hozó testület az eljárás alá vont kérelemre a kiszabott pénzbírság, illetve eljárási költségtérítés megfizetésére indokolt esetben részletfizetést engedélyezhet. A részletfizetést engedélyező határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs.

A fegyelmi büntetések időbeli hatálya

127. A fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények a Kkt., illetve a kamara önkormányzati szabályzatainak eltérő rendelkezése hiányában a határozat jogerőre emelkedésétől számított 3 év időtartamig hatályosak. A fegyelmi bizottság a fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól kérelemre a könyvvizsgálót (könyvvizsgáló céget) a büntetés kiszabásakor, vagy később hozott határozatában mentesítheti, illetve azok hatályát rövidebb időtartamban állapíthatja meg.

Záró rendelkezések

128. Jelen szabályzat 2017. július 1-jén lép hatályba azzal, hogy annak fegyelmi eljárásra vonatkozó rendelkezéseit az azt követően elrendelt elsőfokú fegyelmi eljárásokra kell alkalmazni. A hatálybalépéssel egyidejűleg a 2007. december 15-én elfogadott etikai szabályzat hatályát veszíti.

Záradék

Alulírott Dr. Pál Tibor elnök aláírással igazolom, hogy jelen szabályzat megfelel a kamara küldöttgyűlése által elfogadott szabályzatnak.

Budapest, 2017. május 11.

Dr. Pál Tibor
elnök